

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.024.02.2021

Pani
Anna Rokicka
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klwowie
ul. Opoczyńska 35
26-415 Klwów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/062 – Zapewnienie opiekunom osób niesamodzielnych wsparcia wychowawczego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klwowie ¹ ul. Opoczyńska 35, 26-415 Klwów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anna Rokicka, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klwowie ² , od 1 stycznia 2014 r. (akta kontroli str. 3)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie i wdrożenie wsparcia wychnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych. 2. Realizowanie wsparcia wychnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych. 3. Wydatkowanie i rozliczenie środków na realizację wsparcia wychnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do zakończenia kontroli. Kontrolą mogą być objęte również dokumenty wytworzone wcześniej, jeśli są niezbędne dla realizacji celu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Ilona Bożek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/174/2021 z 2 listopada 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej także: GOPS.

² Dalej: Kierownik GOPS lub Kierownik.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację w Gminie Klwów⁵ w latach 2020-2021 resortowego programu wsparcia osób niepełnosprawnych „Opieka Wytchnieniowa”⁶ edycja 2020 i 2021, przyjętego przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym⁷.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klwowie wyznaczony do realizacji Programu w Gminie Klwów prowadził rzetelną analizę potrzeb w zakresie wsparcia wytchnieniowego. Wszystkie osoby zakwalifikowane do wsparcia spełniały kryteria określone w Programie. Nadzór nad wykonywaniem usług wsparcia, zleconych podmiotowi zewnętrznemu, GOPS sprawował przeprowadzając kontrole na miejscu ich realizacji. Opieka była realizowana w miejscu, które uzyskało pozytywną opinię Gminy oraz przez odpowiednio wykwalifikowany personel. Wymiar zrealizowanego wsparcia był zgodny z limitami określonymi w Programie, z wyjątkiem 2020 r., w którym z powodu pandemii wirusa Sars-CoV-2 nie zostały zrealizowane usługi wsparcia w formie pobytu całodobowego dla osób dorosłych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Niewykorzystana w związku z tym kwota dotacji (6,9% otrzymanej dotacji) została zwrócona przez realizatora Programu na wyodrębniony rachunek bankowy Gminy, a następnie zwrócona przez Gminę na rachunek Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Podejmowane również były działania informujące o uzyskanym przez Gminę wsparciu finansowym z Funduszu Solidarnościowego. Roczne zestawienia i sprawozdania z realizacji Programu zostały terminowo sporządzone i przesłane do Wojewody Mazowieckiego. Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na niewydawaniu wymaganych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁸ decyzji administracyjnych w przedmiocie przyznania opieki wytchnieniowej, jako świadczenia niepieniężnego polegającego na usługach opiekuńczych lub specjalistycznych usługach opiekuńczych, nie wpłynęła na prawidłowość realizacji założeń Programu i dostępność Programu dla mieszkańców Gminy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie i wdrożenie wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Gmina Klwów przystąpiła do realizacji Programu w 2020 r. Jako realizatora Programu wyznaczono GOPS w Klwowie¹⁰. W celu rozpoznania potrzeb w zakresie wsparcia wytchnieniowego przeprowadzono rozeznanie wśród osób niepełnosprawnych i ich opiekunów ubiegających się o inne świadczenia w GOPS, tj. świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy. Na stronie internetowej Urzędu Gminy w Klwowie oraz na tablicach ogłoszeń w sołectwach upubliczniono informacje o przystąpieniu do realizacji Programu w edycji 2020 i 2021. Wskazano w nich formy, okresy realizacji wsparcia oraz otwarcie naboru wniosków.

(akta kontroli str. 10, 14-16, 22-23, 199-219)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej także: Gmina.

⁶ Dalej: Program.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1787 ze zm., dalej: ustawa o Funduszu Solidarnościowym.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm., dalej: ustawa o pomocy społecznej.

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Zarządzenie Wójta w sprawie wprowadzenia Regulaminu rekrutacji i realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” nr 8A/2020 z dnia 12 marca 2020 r. i nr 46A/2020 z dnia 7 grudnia 2020 r.

Kierownik GOPS wyjaśniła m.in., że Program nie był realizowany w 2019 r. ponieważ trudno było namówić osoby niepełnosprawne korzystające z pomocy GOPS do wzięcia w nim udziału. Zwróciła m.in. uwagę, że problemem tych osób jest izolacja społeczna spowodowana niezrozumieniem, niewiedzą a także utrwalałymi stereotypami i uprzedzeniami. W 2020 r. zainteresowanie Programem było na początku bardzo duże, lecz w miarę upływu czasu osoby nie zgłaszały się aby uzupełnić niezbędne do zgłoszenia dokumenty.

(akta kontroli str. 14, 15)

Ostatecznie na etapie rekrutacji w edycji 2020 zgłosiło się 21 osób (13 opiekunów dzieci i ośmioro dorosłych), a w edycji 2021 – 23 osoby (13 opiekunów dzieci i dziesięcioro dorosłych)¹¹. Kwotę wsparcia w edycji 2020 określono przyjmując następujące stawki za poszczególne formy usług: 55 zł za godzinę w przypadku usługi w formie pobytu dziennego i 210 zł za dobę w przypadku usługi w formie pobytu całodobowego¹².

(akta kontroli str. 15-18, 24-27)

Kierownik wyjaśniła m.in., że kalkulacji przewidywanych kosztów dokonano na podstawie danych z sąsiednich gmin, które realizowały Program w edycji 2019. Uwzględniono w niej m.in. koszty wynagrodzenia opiekunów, wynajmu pomieszczeń, wyżywienia czy zakupu paliwa.

(akta kontroli str. 17-18)

Koszty realizacji usług opieki wytchnieniowej w 2020 r. oszacowano na 338,9 tys. zł (277,2 tys. zł pobyt dzienny i 61,7 tys. zł pobyt całodobowy), z czego 271,2 tys. zł (w tym 221,8 tys. zł pobyt dzienny i 49,4 tys. zł pobyt całodobowy), tj. 80% miało zostać pokryte ze środków Funduszu Solidarnościowego¹³. Koszty obsługi stanowiły 1% kwoty kosztów realizacji usług dofinansowanych z Funduszu tj. 2,7 tys. zł. Całkowita wnioskowana kwota dofinansowania z Funduszu wyniosła 273,9 tys. zł. Wniosek złożony do Wojewody Mazowieckiego¹⁴ przez Gminę drogą elektroniczną 1 kwietnia 2020 r. nie wymagał uzupełnienia i korekt.

(akta kontroli str. 16, 17, 24-27)

Do określenia kwoty wsparcia w edycji 2021 przyjęto stawki w maksymalnej wysokości określonej w Programie, tj. 40 zł za godzinę opieki w formie pobytu dziennego i 600 zł za dobę opieki w formie pobytu całodobowego.

Koszty realizacji usług opieki wytchnieniowej we wniosku na 2021 r. oszacowano na 414,0 tys. zł (220,8 tys. zł pobyt dzienny i 193,2 tys. zł pobyt całodobowy). Koszty obsługi stanowiły 2% kwoty kosztów realizacji usług tj. 8,3 tys. zł. Całkowita wnioskowana kwota dofinansowania z Funduszu wyniosła 422,3 tys. zł. Wniosek złożony 30 grudnia 2020 r. drogą elektroniczną do Wojewody przez Gminę był trzykrotnie korygowany¹⁵. Ostatecznie zmniejszono z 10 do czterech liczbę osób dorosłych planowaną do objęcia wsparciem w formie pobytu dziennego. Zmniejszeniu uległa kwota całkowitego kosztu realizacji Programu i wyniosła 362,2 tys. zł, w tym 356,4 tys. zł koszty świadczonych usług i 5,8 tys. zł koszty obsługi Programu.

(akta kontroli str. 18, 19, 40-80)

Kierownik GOPS wyjaśniła, że z powodu przyznania przez Wojewodę mniejszej niż wnioskowana kwoty dofinansowania, Gmina była zmuszona zmniejszyć liczbę uczestników dorosłych korzystających z opieki w formie pobytu dziennego. Do opieki w tej formie zaplanowano cztery osoby z uwagi na ich trudną sytuację zdrowotną i

¹¹ W obydwu edycjach wszyscy beneficjenci wnioskowali o wsparcie w dwóch formach tj. pobyt dzienny 240 godzin i pobyt całodobowy 14 dni.

¹² Program w edycji 2020 nie ustalał maksymalnego kosztu poszczególnych form wsparcia.

¹³ Dalej także: Fundusz.

¹⁴ Dalej: Wojewoda.

¹⁵ W dniu 21 i 25 stycznia 2021 r. – korekty dotyczyły zmian w opisach załączników do wniosku, nie zmieniano kwot wnioskowanego dofinansowania. W dniu 5 marca 2021 r. wraz z oświadczeniem o przyjęciu środków złożono korektę w której zmniejszono wnioskowaną kwotę dofinansowania.

rodzinną. Pozostałe osoby zostały poinformowane telefonicznie lub osobiście przez pracownika socjalnego GOPS o objęciu ich tylko jedną formą wsparcia. Żadna z poinformowanych osób nie składała skarg w tym zakresie.

(akta kontroli str. 19)

1.2. W związku ze złożonymi wnioskami na środki finansowe w ramach Programu Wójt Gminy Klwów złożył oświadczenia o przyjęciu środków finansowych z Programu w dniach: 2 czerwca 2020 r. (edycja 2020) oraz 5 marca 2021 r. (edycja 2021).

(akta kontroli str. 28, 29, 66-70)

Umowa z Wojewodą w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2020 r. środków Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu¹⁶ została zawarta 10 lipca 2020 r. Na jej mocy Wojewoda zobowiązał się przekazać Gminie środki Funduszu w wysokości zgodnej z kwotą wnioskowaną tj. 273,9 tys. zł (w tym 271,2 tys. zł na realizację usług opieki wytchnieniowej i 2,7 tys. zł na koszty związane z obsługą Programu). Środki wpłynęły na wydodrębiony rachunek bankowy Gminy w trzech transzach zgodnie z harmonogramem określonym w umowie.

(akta kontroli str. 30-39, 241)

Umowa z Wojewodą na realizację Programu w 2021 r.¹⁷ została zawarta 5 maja 2021 r. Zgodnie ze skorygowanym wnioskiem stanowiącym załącznik do umowy Wojewoda zobowiązał się przekazać środki Funduszu Solidarnościowego w wysokości 362,9 tys. zł (w tym 356,4 tys. zł na realizację usług opieki wytchnieniowej i 5,8 tys. zł na koszty związane z obsługą Programu). Środki otrzymano w trzech transzach na wydodrębiony rachunek bankowy Gminy w terminach określonych w harmonogramie.

(akta kontroli str. 81-90, 274)

W ramach obydwu edycji Programu realizowano w Gminie wsparcie w dwóch formach: pobytu dziennego i pobytu całodobowego.

W ramach edycji 2020, zgodnie z umową zawartą z Wojewodą, Program miał być realizowany w okresie od 6 marca do 31 grudnia 2020 r. W dniu 24 lipca 2020 r., po rozstrzygnięciu konkursu otwartego na realizację zadania publicznego¹⁸ Wójt Gminy Klwów zawarł 24 lipca 2020 r. umowę o realizację zadania publicznego, na mocy której usługi opieki wytchnieniowej zostały przekazane do realizacji Stowarzyszeniu „Gmina Klwów – Wspólne Marzenia”¹⁹ w terminie od zawarcia umowy do 31 grudnia 2020 r. Realizację zadania rozpoczęto w dniu 27 lipca 2021 r. od świadczenia usług pobytu dziennego dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności²⁰.

(akta kontroli str. 30-39, 91-127, 224, 225)

W ramach edycji 2021 r. okres realizacji Programu, określony w umowie z Wojewodą, przypadał od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. Realizację ponownie powierzono Stowarzyszeniu, na podstawie umowy o realizację zadania publicznego zawartej z Gminą po rozstrzygnięciu konkursu ofert²¹ w dniu 27 maja 2021 r. Zgodnie z umową termin realizacji usług określono od dnia zawarcia umowy do końca roku. Realizację umowy rozpoczęto w dniu 7 czerwca 2021 r. od usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego dla osób dorosłych w orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub orzeczeniem równoważnym²².

¹⁶ Umowa nr 06/2020/OW.

¹⁷ Umowa nr 22/2021/OW.

¹⁸ Konkurs przeprowadzony w przez Urząd Gminy w Klwowie. Ogłoszony 5 czerwca 2020 r. i rozstrzygnięty 4 lipca 2020 r., wpłynęła jedna oferta.

¹⁹ Dalej: Stowarzyszenie lub realizator Programu.

²⁰ Usługi opiekuńcze w formie pobytu dziennego dla dzieci były świadczone od 27 lipca do 4 września 2020 r., dla dorosłych – od 7 września do 16 października 2020 r.. Usługi opiekuńcze w formie pobytu całodobowego dla dzieci świadczone w okresie od 11 września do 25 października 2020 r. Zaplanowane od 19 października do 11 listopada 2020 r. usługi w formie pobytu całodobowego dla dorosłych nie zostały zorganizowane z uwagi na pandemię Sars-CoV-2.

²¹ Konkurs ogłoszony przez Urząd Gminy w Klwowie 19 kwietnia 2021 r. i rozstrzygnięty 10 maja 2021 r., wpłynęła jedna oferta.

²² Usługi opiekuńcze w formie pobytu dziennego dla dorosłych były świadczone od 7 do 26 czerwca i od 14 do 30 września 2021 r., dla dzieci – od 26 czerwca do 1 sierpnia 2021 r. Usługi opiekuńcze w formie pobytu całodobowego dla dzieci świadczone od 3 do 30 sierpnia 2021 r., dla dorosłych – od 17 sierpnia do 12 września 2021 r.

(akta kontroli str. 81-91, 128-170, 224, 225)

1.3. Usługi opieki wytchnieniowej w obydwu edycjach zostały zlecone organizacji pozarządowej, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²³. W umowach zawartych ze Stowarzyszeniem znalazły się zapisy zabezpieczające interesy prawne Gminy, w szczególności dotyczące:

- sprawowania kontroli prawidłowości wykonania zadania publicznego, w tym wydatkowania przekazanej dotacji²⁴,
- zobowiązania zleceniobiorcy do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej,
- obowiązku przedstawienia przez realizatora sprawozdania końcowego po zrealizowaniu zadania, którego niezłożenie, po bezskutecznym wezwaniu, skutkowało uznaniem wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem i koniecznością jej zwrotu (wzór sprawozdania stanowił załącznik do umowy),
- prawa Gminy do rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym m.in. w przypadku wykorzystania dotacji niegodnie z przeznaczeniem, nieterminowego oraz nienależytego wykonania umowy, przekazania dotacji lub jej części osobie trzeciej w sposób niezgodny z postanowieniami umowy.

W umowie dotyczącej realizacji usług opieki wytchnieniowej w 2020 r., realizator Programu zobowiązał się do wniesienia wkładu własnego niefinansowego w formie zasobów ludzkich, organizacyjnych i technicznych o wartości stanowiącej 20% całkowitego kosztu zadania.

(akta kontroli str. 104-115, 140-151, 171-177)

Usługi były realizowane w miejscu wskazanym przez uczestników Programu, które uzyskało pozytywną opinię Gminy, tj. siedzibie Stowarzyszenia realizującego usługi.

Z informacji uzyskanej od Sekretarza Gminy wynika m.in., że podstawą wydania pozytywnej opinii był fakt, że jest to siedziba Stowarzyszenia doskonale znającego potrzeby osób niepełnosprawnych. Miejsce znajduje się na terenie Gminy, a Stowarzyszenie prowadzi z powodzeniem Zakład Aktywności Zawodowej w Kłwowie, w którym zatrudnia osoby niepełnosprawne z różnymi dysfunkcjami z terenu powiatów przysuskiego, opoczyńskiego i grójeckiego.

(akta kontroli str. 220-222, 224, 225)

W okresie objętym kontrolą nie przyjęto w Gminie uchwał w sprawie realizacji Programu. Z informacji uzyskanej od Sekretarza Gminy wynika, nie było takiej potrzeby z uwagi na fakt, że środki finansowe z których realizowano Program pochodzące z Funduszu Solidarności były środkami pozabudżetowymi. Gmina nie ponosiła żadnych wydatków ze swojego budżetu na realizację Programu.

(akta kontroli str. 192, 272)

1.4. W ofertach stanowiących integralną część umów zawartych pomiędzy Gminą a Stowarzyszeniem, realizator Programu zapewniał zasoby ludzkie o odpowiednich kwalifikacjach, w tym asystentów osób niepełnosprawnych, terapeutów, rehabilitantów²⁵.

Analiza dokumentacji personelu Stowarzyszenia wykonującego usługi opieki wytchnieniowej wykazała, że osoby te posiadały stosowne kwalifikacje, tj. przygotowanie zawodowe w zakresie fizjoterapii (jedna osoba), w zawodzie asystenta osoby niepełnosprawnej (14 osób) lub udokumentowane doświadczenie

²³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.

²⁴ Kontrola mogła być przeprowadzona w toku realizacji zadania oraz po jego zakończeniu przez okres 5 lat licząc od początku roku następującego po roku, w którym zleceniobiorca zrealizował zadanie.

²⁵ W ogłoszeniach otwartych konkursów ofert na realizację usług opieki wytchnieniowej z 5 czerwca 2020 r. (dot. edycji 2020) i 19 kwietnia 2021 r. (dot. edycji 2021) jednym z warunków realizacji zadania wymaganym wobec oferenta było przedstawienie koncepcji jakości wykonania zadania oraz kwalifikacji osób, przy udziale których organizacja pozarządowa będzie realizować zadanie.

w zakresie bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym (cztery osoby z co najmniej średnim wykształceniem).

(akta kontroli str. 93-101, 104-124, 129-137, 140-157, 178)

1.5. W kontrolowanym okresie, zgodnie z postanowieniami umów zawartych pomiędzy Gminą a Stowarzyszeniem, upoważnieni przez Wójta Gminy Kłwów pracownicy GOPS przeprowadzili łącznie sześć kontroli prawidłowości realizacji usług opieki wytchnieniowej, w tym dwie w 2020 r.²⁶ oraz cztery w 2021 r.²⁷. Kontrolowano miejsce odbywanych zajęć, karty realizacji Programu, stwierdzając prawidłową realizację usług opieki wytchnieniowej przez personel z odpowiednimi kwalifikacjami.

(akta kontroli str. 181-182, 184-191)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania GOPS w zbadanym zakresie.

GOPS wyznaczony do realizacji Programu w Gminie Kłwów prowadził rzetelną analizę potrzeb w zakresie wsparcia wytchnieniowego. Usługi opieki wytchnieniowej w edycji 2020 r. i 2021 r. zostały zlecone organizacji pozarządowej wybranej w wyniku otwartych konkursów ofert zorganizowanych przez Gminę i były realizowane w miejscu wskazanym przez uczestników Programu, które uzyskało pozytywną opinię Gminy.

OBSZAR

2. Realizowanie wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą, wsparciem w ramach Programu objęto łącznie 25 osób, w tym 13 dzieci niepełnosprawnych i 12 dorosłych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi.

W obydwu edycjach Programu wsparciem objęto 13 dzieci niepełnosprawnych i ich opiekunów, co stanowiło odpowiednio 86,7% i 61,9% dzieci niepełnosprawnych zamieszkujących Gminę²⁸ wg danych posiadanych przez GOPS²⁹.

W edycji 2020 ze wsparcia korzystało osiem osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności a w edycji 2021 – dziesięć osób, co stanowiło odpowiednio 13,6% i 16,7% osób o znacznym stopniu niepełnosprawności zamieszkujących gminę³⁰.

Dwie osoby dorosłe nie kontynuowały uczestnictwa w edycji 2021. W kolejnej edycji do Programu dołączyły cztery osoby.

(akta kontroli str. 196-198)

Kierownik wyjaśniła, że jedna osoba uczestnicząca w programie w 2020 r. zmarła, natomiast druga osoba znalazła zatrudnienie w Zakładzie Aktywności Zawodowej prowadzonej przez Stowarzyszenie i nie zgłosiła się do kolejnej edycji.

(akta kontroli str. 19)

2.2. W związku z realizacją Programu, Zarządzeniami Wójta Gminy Kłwów wprowadzone zostały regulaminy rekrutacji i realizacji Programu „Opieka

²⁶ W dniach: 10 sierpnia 2020 r. – kontrola usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego dla dzieci niepełnosprawnych oraz 11 września 2020 r. – kontrola usług w formie pobytu całodobowego dla dzieci niepełnosprawnych.

²⁷ W dniach: 29 czerwca 2021 r. – kontrola usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego dla dzieci niepełnosprawnych, 3 sierpnia 2021 r. – kontrola usług w formie pobytu całodobowego dla dzieci niepełnosprawnych, 17 sierpnia 2021 r. – kontrola usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego dla osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 10 września 2021 r. – kontrola usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu całodobowego dla dziennego dla osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności.

²⁸ Tj. 15 w 2020 r. i 21 w 2021 r.

²⁹ Dane na podstawie liczby świadczeniobiorców korzystających ze wsparcia GOPS w Kłwowie tj. pobierających świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy. Z informacji uzyskanej z Powiatowego zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu wynika, że Zespół dysponuje tylko danymi dotyczącymi liczby orzeczeń wydanych w poszczególnych latach kontrolowanego okresu. Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności nie generuje danych dotyczących liczby dzieci niepełnosprawnych i osób niepełnosprawnych o znacznym stopniu niepełnosprawności zamieszkujących daną gminę we wskazanych okresach.

³⁰ Tj. 59 w 2020 r. i 60 w 2021 r.

Wytchnieniowa”, w których wskazano GOPS jako jednostkę realizującą Program. Osobą uprawnioną do rozpatrywania zgłoszeń był wyznaczony przez Kierownika pracownik socjalny. W regulaminach określono zasady i kolejność przyznawania wsparcia.

Podstawą do jego przyznania było złożenie karty zgłoszenia stanowiącej załącznik do regulaminu, kserokopii aktualnego orzeczenia o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności oraz karty oceny stanu pacjenta wg skali FIM³¹, stanowiącej załącznik do regulaminu. Zasady udzielania wsparcia przyjęte w ww. regulaminach były zgodne z określonymi w Programie. Zgodnie z regulaminem (§2 ust. 4 lit a) przyznając wsparcie brane pod uwagę są również stan zdrowia i sytuacja życiowa uczestników.

(akta kontroli str. 199-219)

Badanie szczegółowe dokumentacji, wytypowanych losowo 15 uczestników Programu³² wykazało m.in., że do wniosków załączano wszystkie wymagane dokumenty, tj. aktualne orzeczenia o niepełnosprawności³³ albo o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne³⁴, oraz karty oceny stanu dziecka/osoby niepełnosprawnej wg zmodyfikowanej skali FIM wypełnione przez osobę uprawnioną³⁵. Karta zgłoszenia zawierała informacje na temat ograniczeń osoby niepełnosprawnej w zakresie komunikowania lub poruszania się. W karcie zgłoszenia wnioskodawca nie określał preferowanego wymiaru świadczenia usług opieki wytchnieniowej. Każdy wnioskodawca składał oświadczenie o zapoznaniu się (lub o tym, że został zapoznany) z treścią Programu. Z dokumentacji wynikało, że osobom tym przyznano od 46 do 122 punktów w skali FIM. Wszyscy uczestnicy wnioskowali o wsparcie w dwóch formach: pobytu dziennego i pobytu całodobowego. Przyznanie wsparcia we wnioskowanych formach potwierdzał pracownik socjalny składając podpis na karcie zgłoszenia. Nie wydawano w tym zakresie decyzji administracyjnych, co zostało opisane w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 224-227, 229-232, 235-236)

W obydwu edycjach przyznano wsparcie wszystkim wnioskującym. W 2020 r. przyznano wsparcie w obu formach wszystkim 21 osobom, a w 2021 r. (z powodu przyznania przez Wojewodę środków w niższej wysokości niż wnioskowana) 17 osobom przyznano wsparcie w obydwu formach, a sześciu osobom dorosłym, wnioskującym o wsparcie w obydwu formach, przyznano ostatecznie wsparcie tylko w formie pobytu całodobowego.

Analiza dokumentacji wszystkich 10 osób dorosłych ubiegających się o wsparcie w edycji 2021 wykazała, że osoby, którym ostatecznie przyznano wsparcie tylko w jednej formie (tj. odmówiono wsparcia w formie pobytu dziennego) uzyskały punktację powyżej 69 punktów według skali FIM³⁶, a wsparcie w obydwu formach otrzymały trzy osoby z najniższą punktacją (46 i 53 punkty) oraz jedna osoba z 77 punktami, co zostało opisane w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 19, 234-236)

2.3. Badanie szczegółowe ww. dokumentacji 15 osób korzystających ze wsparcia wykazało m.in., że wsparcie realizowane było w miejscu, które uzyskało pozytywną opinię Gminy, w terminach określonych w harmonogramach ustalonych ze Stowarzyszeniem³⁷.

Wszystkim osobom przyznano i zrealizowano usługi opiekuńcze w ustalonym wymiarze, zgodnym z limitami z Programu tj. 240 godzin opieki w formie pobytu

³¹ Z ang. FIM – The Functional Independence Measure – Pomiar Niezależności Funkcjonalnej.

³² Sześciu z edycji 2020 i dziewięciu z edycji 2021.

³³ Dotyczy dzieci do 16 r. ż.

³⁴ Dotyczy osób powyżej 16 r. ż.

³⁵ Zbadane osoby uzyskały oceny od 31 do 96 punktów.

³⁶ Jedna – 70 punktów, dwie – 71 punktów, jedna – 73 punkty, jedna – 76 punktów i jedna – 91 punktów.

³⁷ Harmonogramy określone były ogólnie dla całego Programu.

dziennego (po osiem godzin dziennie) i 14 dni opieki w formie pobytu całodobowego³⁸. Uczestnikom zapewniono transport z miejsca zamieszkania do miejsca świadczenia usługi i z powrotem, wyżywienie (w przypadku pobytu dziennego minimum śniadanie, drugie śniadanie i obiad, natomiast w przypadku opieki całodobowej minimum trzy gorące posiłki).

Kierownik wyjaśniła, że wyżywienie było realizowane wg indywidualnych potrzeb uczestników. Rodzice i opiekunowie zgłaszali pracownikowi socjalnemu, podczas wypełniania kart zgłoszeń, informację o zdrowiu, diecie czy uczuleniach. Pracownik przekazywał te informacje telefonicznie Stowarzyszeniu

(akta kontroli str. 125-126, 169-170, 224-228)

Żadna z osób, której dokumentację skontrolowano, nie korzystała w czasie realizacji wsparcia wytchnieniowego z innych form pomocy usługowej w tym: usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, ani usług finansowanych w ramach Funduszu Solidarnościowego lub z innych źródeł.

(akta kontroli str. 233)

2.4. W kontrolowanym okresie nie przyznawano dodatkowego wsparcia uczestnikom Programu.

(akta kontroli str. 181, 182)

2.5. .Odnosnie do barier i trudności występujących w związku z realizacją Programu, Kierownik wyjaśniła m.in., że głównym utrudnieniem na początku było namówienie osób niepełnosprawnych i opiekunów do wzięcia udziału w Programie, z uwagi na ich swoiste zasady i stereotypy. Dlatego w 2019 r. Gmina nie przystąpiła do realizacji Programu. Natomiast w 2020 r. główną przeszkodą była epidemia Sars-CoV-2, w wyniku której musiano zrezygnować z realizacji wsparcia w formie pobytu dziennego dla osób dorosłych. W 2021 r. realizacja wsparcia przebiegała bez trudności.

(akta kontroli str. 10, 19)

2.6. W kontrolowanym okresie nie wpływały do GOPS ani do Urzędu Gminy czy Rady Gminy skargi i wnioski z zakresu świadczenia usług opieki wytchnieniowej.

(akta kontroli str. 181, 183, 192)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niewydawanie decyzji administracyjnych o udzieleniu pomocy w ramach Programu, co stanowiło naruszenie art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Skutkiem powyższego było, w przypadku ewentualnej odmowy przyznania wsparcia lub przyznania wsparcia w zakresie mniejszym niż wnioskowany, pozbawienie beneficjentów prawa do skorzystania ze środków odwoławczych przysługujących na podstawie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego³⁹.

(akta kontroli str. 200-204, 214-218, 229-232)

Kierownik wyjaśniła m.in., że przyznając wsparcie w ramach Programu nie wydawano decyzji administracyjnych, gdyż ani regulamin rekrutacji i realizacji Programu, ani wytyczne do Programu nie wskazywały jasno, czy dla przyznanej pomocy powinna być wydana decyzja administracyjna. Kierownik nie zwracał się do Wójta Gminy Klwów o wydanie upoważnień do wydawania decyzji w tym zakresie.

(akta kontroli str. 236)

³⁸ W edycji 2020 realizację wsparcia rozpoczęto po upływie 17 dni od zawarcia umowy z Wojewodą, w edycji 2021 – po upływie 32 dni od zawarcia umowy z Wojewodą.

³⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.

Stosownie do treści art. 115a ustawy o pomocy społecznej zadania w niej określone mogą być finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego na zasadach określonych w ustawie Funduszu Solidarnościowym, tym samym przywołany przepis zawiera postanowienie o finansowaniu zadań z zakresu pomocy społecznej. Natomiast w art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej sformułowana została zasada przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w postępowaniu administracyjnym w formie decyzji administracyjnej. Odnosząc się do charakteru prawnego resortowych programów opieki wytchnieniowej, które zostały przyjęte na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy o Funduszu Solidarnościowym podnieść należy, że nie stanowią one źródła prawa powszechnie obowiązującego, o których mowa w art. 87 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.⁴⁰, a tym samym, zdaniem NIK, postanowienia tych programów nie mogą kreować (ani uchylać) obowiązku wydania decyzji administracyjnej.

NIK zwraca uwagę, że Kierownik GOPS posiadała stosowne upoważnienie Wójta Gminy Klwów do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej⁴¹.

(akta kontroli str. 4-6)

2. Przyznanie w 2021 r. jednej osobie, która uzyskała 77 pkt. w skali FIM wsparcia w formie pobytu dziennego, podczas gdy pięciu innym osobom, które uzyskały wynik poniżej 75 pkt. odmówiono wsparcia w takiej formie.

(akta kontroli str. 234)

Powyższe było niezgodne z Programem opieki wytchnieniowej na 2021 rok, jak również z § 2 ust. 4 lit. b regulaminu rekrutacji i realizacji Programu – edycja 2021, w myśl których usługa opieki wytchnieniowej w pierwszej kolejności powinna trafić do członka rodziny lub opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę nad osobą niepełnosprawną, która uzyskała od 18 do 75 pkt w skali FIM.

(akta kontroli str. 214-215)

Kierownik wyjaśniła m.in., że osoba ta (pomimo uzyskanej punktacji powyżej 75 punktów w skali FIM) została wybrana ze względu na jej trudną sytuację ekonomiczną i życiową. Pozostałe cztery osoby, które miały punktację niższą (70, 71 i 73) znajdowały się w lepszej sytuacji życiowej, materialnej i finansowej. Pracownicy socjalni bardzo dobrze znają środowisko osób niepełnosprawnych z uwagi na udzielaną pomoc. Dokonując wyboru osoby do wsparcia pracownik kierował się empatią oraz potrzebą chwilowego odciążenia [...] ⁴² osoby niepełnosprawnej, który jest jej jedynym opiekunem i który nie podejmuje z tego powodu pracy. Osoby, które nie otrzymały wsparcia zostały poinformowane telefonicznie przez pracownika. Kierownik GOPS wyjaśniła ponadto, że żadna z sześciu osób, którym przyznano wsparcie tylko w jednej formie nie złożyła skargi.

(akta kontroli str. 19, 235-236)

NIK zwraca uwagę, że nie udokumentowano w sposób rzetelny dlaczego danej osobie przyznano wsparcie w obu formach, a innej tylko w jednej.

Kierownik nie potrafiła wyjaśnić braku odpowiedniego udokumentowania podstaw przyznania wsparcia, np. szczególnej sytuacji życiowej.

(akta kontroli str. 235, 236)

Ocena cząstkowa

W poszczególnych edycjach Programu, wsparciem w ramach opieki wytchnieniowej objęto wszystkich wnioskujących o taką pomoc. Usługi opiekuńcze przyznane

⁴⁰ Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.

⁴¹ Zarządzenie nr 25/2013 Wójta Gminy Klwów z dnia 4 września 2013 r.

⁴² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 4 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016 r., dalej: RODO), NIK wyłączyła jawność informacji w interesie osoby fizycznej.

i zrealizowane zostały w wymiarze, zgodnym z limitami ustalonymi w Programie w miejscu, które uzyskało pozytywną opinię Gminy.

Nieprawidłowo przyznano w 2021 r. wsparcie w formie pobytu dziennego jednej osobie, odmawiając tego wsparcia pięciu osobom pomimo, że spełniały kryterium punktowe w skali FIM. Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na niewydawaniu wymaganych ustawą o pomocy społecznej decyzji administracyjnych w przedmiocie przyznania opieki wytchnieniowej, jako świadczenia niepieniężnego polegającego na usługach opiekuńczych lub specjalistycznych usługach opiekuńczych, nie wpłynęła na prawidłowość realizacji założeń Programu i dostępność dla mieszkańców Gminy.

OBSZAR 3. Wydatkowanie i rozliczenie środków na realizację wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych

Opis stanu
faktycznego

3.1. W kontrolowanym okresie wydatki Gminy ze środków Funduszu związane z realizacją Programu wyniosły łącznie 617,2 tys. zł, w tym 255,0 tys. zł w 2020 r. i 362,2 tys. zł w 2021 r.

(akta kontroli str. 238, 239)

W 2020 r., na podstawie sprawozdania końcowego przedstawionego do Urzędu Gminy w Kłwowie przez realizatora Programu, wydatki zostały poniesione na: wynagrodzenia personelu Stowarzyszenia w wysokości 14,8 tys. zł, czynsz i najem: 84,9 tys. zł, przygotowanie i zakup wyżywienia: 115,9 tys. zł inne wydatki: 3,7 tys. zł. Koszty obsługi Programu w kwocie 2,7 tys. zł zostały wydatkowane na wynagrodzenia wraz z pochodnymi trzech pracowników zaangażowanych w obsługę Programu tj. skarbnika Gminy, któremu zlecono czynności księgowego Projektu, pracownika GOPS wyznaczonego do koordynacji Projektu i pracownika GOPS wyznaczonego do przeprowadzenia rekrutacji uczestników programu.

Zgodnie z zapisem w umowie zawartej pomiędzy Gminą a Stowarzyszeniem, realizator Programu zobowiązał się do wniesienia wkładu własnego niefinansowego w formie zasobów ludzkich, organizacyjnych i technicznych tj. 67,8 tys. zł⁴³. Według sprawozdania Stowarzyszenia faktycznie wkład własny wyniósł 63,1 tys. zł⁴⁴.

(akta kontroli str. 239-271)

W 2021 r., na podstawie sprawozdania końcowego realizatora usług, wydatki na wynagrodzenia personelu Stowarzyszenia wyniosły 48,6 tys. zł, na czynsz i najem: 109,3 tys. zł oraz inne wydatki: 113,4 tys. zł. Koszty obsługi Programu stanowiły wynagrodzenia skarbnika Gminy i Kierownika GOPS i wyniosły 5,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 239, 274-303)

Środki Funduszu pozwoliły na zrealizowanie w 2020 r. 5040 godzin usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego dla 21 osób i 182 dni usług w formie pobytu całodobowego dla 13 osób. W 2021 r. zrealizowano 4080 godzin usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego dla 17 osób i 322 dni usług w formie pobytu całodobowego dla 23 osób.

(akta kontroli str. 244-251, 285-288, 328, 330, 334-337)

3.2. Obsługę finansową Programu prowadził Urząd Gminy w Kłwowie, w szczególności wyodrębniono rachunek bankowy dla środków z Programu oraz zaprowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanych środków z Funduszu Solidarnościowego i dokonywanych z nich wydatków.

(akta kontroli str. 240-244, 304-308)

Wydatki Gminy na realizację Programu zostały poniesione w okresie kwalifikowalności i stanowiły dotację przekazaną realizatorowi Programu oraz

⁴³ Co stanowiło 20% całkowitych kosztów realizacji usług, zaplanowanych we wniosku na środki finansowe złożonym do Wojewody, tj. 338,9 tys. zł.

⁴⁴ Co stanowiło 20% kosztów realizacji usług faktycznie poniesionych, tj. 315,4 tys. zł.

wynagrodzenie osób zatrudnionych w Urzędzie Gminy i GOPS zaangażowanych w obsługę Programu.

Gmina nie poniosła wydatków na realizację Programu z własnego budżetu.

Skarbnik Gminy poinformowała m.in., że 20% kosztów Programu w edycji 2020, tj. kwota 63,1 tys. zł, zgodnie z zapisem w umowie zawartej ze Stowarzyszeniem, stanowił wkład własny niefinansowy realizatora w formie zasobów ludzkich, organizacyjnych i technicznych.

(akta kontroli str. 238, 254-273, 294-303)

Z informacji od Skarbnika Gminy otrzymanej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK wynika, że w latach 2020-2021 Wójt Gminy Klwów nie wydawał decyzji o zwrocie należnie pobranych środków w związku z wykorzystaniem ich niezgodnie z przeznaczeniem albo pobrania ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości, w związku z realizacją Programu.

Niewykorzystana w 2020 r. przez Stowarzyszenie kwota dotacji w wysokości 18,8 tys. zł została zwrócona na rachunek Gminy Klwów 29 grudnia 2020 r., a następnie 30 grudnia 2020 r. Gmina zwróciła tę kwotę wraz z obliczoną proporcjonalnie kwotą obsługi 9,43 zł na rachunek Wojewody.

(akta kontroli str. 241-242, 272-273, 321-332)

3.3. Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z Programu Gmina informowała o otrzymanych środkach z Funduszu Solidarnościowego poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń GOPS i Urzędu Gminy w Klwowie plakatów oraz odpowiednich informacji zawierających logo Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na stronie internetowej Urzędu Gminy. O dofinansowaniu informowano także w Informatorze Samorządowym „Ziemia Przysuska”⁴⁵

(akta kontroli str. 309-319)

3.4. Roczne sprawozdania i zestawienia z realizacji Programu w edycji 2020 zostały sporządzone przez Kierownika GOPS, podpisane przez Wójta Gminy Klwów i przesłane do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego za pośrednictwem poczty w dniu 14 stycznia 2021 r.

W sprawozdaniach i zestawieniach, po korekcie⁴⁶, wykazano kwotę niewykorzystanych w 2020 r. środków na realizację opieki w formie pobytu całodobowego w wysokości 18 825,43 zł, w tym 18 816 zł na realizację Programu i 9,43 zł na obsługę Programu⁴⁷.

Zestawienia i sprawozdania z realizacji Programu w edycji 2021 przekazane zostały do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego elektronicznie w dniu 11 stycznia 2022 r. Otrzymane środki Funduszu wykorzystane zostały w całości w kwotach: 196 319,29 zł na usługi w formie pobytu całodobowego (w tym 3 119,29 zł na obsługę Programu) i 165 834,80 na usługi w formie pobytu dziennego (w tym 2 634,80 zł na obsługę Programu).

(akta kontroli str. 320-337)

3.5. Realizacja wsparcia wytchnieniowego w kontrolowanym okresie nie była przedmiotem kontroli Wojewody ani innego organu.

(akta kontroli str. 10, 21)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania GOPS w zbadanym zakresie.

Obsługę finansową Programu prowadził Urząd Gminy w Klwowie. Dla środków otrzymanych z Funduszu Solidarnościowego wyodrębniono rachunek bankowy oraz zaprowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową środków i dokonywanych

⁴⁵ Wydanie z sierpnia i września 2021 r.

⁴⁶ Sprawozdania i zestawienia korygowano w dniach 18, 21 i 26 stycznia 2021 r.

⁴⁷ Otrzymane środki na realizację usług w formie opieki dziennej zostały wykorzystane w całości.

wydatków. Niewykorzystane w 2020 r. środki zwrócone zostały na rachunek Wojewody. Sprawozdania i zestawienia z realizacji Programu zostały sporządzone i przekazane terminowo.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. wydawanie decyzji administracyjnych w przedmiocie przyznania wsparcia w ramach opieki wychnieniowej,
2. przyznawanie wsparcia, w przypadku ograniczonej liczby miejsc, w pierwszej kolejności osobom spełniającym kryterium punktowe w skali FIM oraz rzetelne dokumentowanie spełniania innych warunków stanowiących podstawę przyznania wsparcia.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 31 stycznia 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
/-/
Ilona Bożek
główny specjalista k.p.

/-/
p.o. Wicedyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie
Urszula Klimska